

Kansliavdelningen

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN

Handläggare: Lisbeth Westerlund
Tfn: 08-508 25 016

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2005-01-12

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2005-01-28
DNR 106-695/2004

Till
Socialtjänstnämnden

Tillsyn - Förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn

Remiss av Tillsynsutredningens slutbetänkande SOU 2004:100
(2 bilagor)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Tjänsteutlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Dag Helin

Eddie Friberg

Sammanfattning

Tillsynsutredningen har haft i uppdrag att utreda hur den statliga tillsynen kan göras tydligare och effektivare för att få bättre kontroll och genomförande av demokratiskt fattade beslut. Socialtjänstnämnden ansvarar för tillståndsgivning av serveringstillstånd för spritdrycker, vin och öl enligt alkohollagen samt svarar för tillsyn av serveringsställen. Förvaltningens erfarenheter av tillsyn begränsar sig således till detta område.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialtjänstnämnden för yttrande överlämnat Tillsynsutredningens slutbetänkande Tillsyn – Förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn (SOU 2004: 100). Betänkandets sammanfattning och författningsförslag bilägges tjänsteutlåtandet. Remisstiden går ut den 26 januari 2005.

Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskydds-nämnden, brand- och räddningsnämnden, gatu- och fastighetsnämnden, utbildningsnämnden, stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta, Maria-Gamla stan och Älvsjö samt Stockholms Stadshus AB.

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom kansliavdelningen.

Remissen i sammanfattning

Regeringen beslutade den 21 september 2000 att tillkalla en utredare med uppdrag att utreda hur den statliga tillsynen kan göras tydligare och effektivare för att få bättre kontroll och genomförande av demokratiskt fattade beslut. Utredningen (Tillsynsutredningen) har bedrivits i två etapper. I den första delen av uppdraget har den statliga tillsynen och de problem som förekommer kartlagts. I februari 2002 lämnade utredningen delbetänkandet Statlig tillsyn – Granskning på medborgarnas uppdrag (SOU 2002:14).

I slutbetänkandet Tillsyn – Förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn (SOU 2004: 100) lämnar utredningen ett förslag till legaldefinition av begreppet tillsyn. Vidare lämnas förslag till en allmän lag om tillsyn.

Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag till principer för hur den statliga tillsynsverksamheten ska finansieras. Man föreslår att skattefinansiering av tillsyn alltid ska övervägas då den tillsynspliktiga verksamheten utgör ett skattefinansierat samhällsåtagande. Avgiftsfinansiering bör tillämpas i övriga fall. Den kommunala tillsynen bör följa samma principer för skatte- respektive avgiftsfinansiering som de som utövas av statliga myndigheter.

Ett annat uppdrag har varit att analysera de för- och nackdelar som dagens kommunala ansvar för vissa statliga tillsynsuppgifter medför samt att lämna förslag till en framtida organisering. Utredningen har funnit att de brister som finns kan åtgärdas inom ramen för ett fortsatt kommunalt ansvar.

Förvaltningens synpunkter

Av utredningen framgår att kommunerna utövar tillsyn inom följande samhällsområden: Djurskydd, folkhälsa, livsmedel, lotterier och automatspel, miljö-, hälso- och strålskydd, byggnadsväsende, räddningstjänst, enskilda förskolor m.m. samt viss enskild verksamhet inom socialtjänsten. Tillsynen regleras i olika sektorslagar.

Ansvar för tillsyn inom en normalkommun ligger på ett flertal olika nämnder och förvaltningar och den tillsyn kommunerna normalt utövar utgör en begränsad del av respektive nämnds ansvarsområde.

Socialtjänstnämnden ansvarar för tillståndsgivning av serveringstillstånd för spritdrycker, vin och öl enligt alkohollagen samt svarar för tillsyn av serveringsställen. Alkohollagen uppställer inga särskilda krav för hur tillsynsorganisationen ska se ut. Kommunfullmäktige beslutar om avgifter för tillsynen som tas ut av de restauranger som har serveringstillstånd. Förvaltningens erfarenheter av tillsyn begränsar sig således till detta område.

Förvaltningen anser att formerna för den tillsyn enligt alkohollagen som nämnden svarar för fungerar utmärkt. Nämnden är oberoende i förhållande till tillsynsobjekten och verksamheten är tillräckligt stor för att kunna hålla en hög kompetens. Utredningen har prövat om det kommunala ansvaret för kommunala tillsynsuppgifter ska överföras till staten men funnit att bland annat de starka sambanden med andra kommunala verksamheter gör en överföring olämplig. Förvaltningen delar utredningens uppfattning att det inte finns någon anledning att överföra kommunens ansvar för denna uppgift till staten.

Utredningen föreslår att staten bör ta ett tydligare ansvar för styrningen av de tillsynsuppgifter vilka idag ligger på kommunerna bland annat utifrån EU:s krav på vissa former av tillsyn som gör att nationell likvärdighet i utövandet av den kommunala tillsynen måste kunna garanteras. Detta innebär bland annat att avgifterna inom ett och samma tillsynsområde ska vara enhetliga i alla delar av landet. Förvaltningen tillstyrker detta förslag. Olika kommuner har idag olika ambitionsnivåer och olika kostnader. En grundnivå för tillsynen och kostnader för denna bör regleras av staten. Detta är för övrigt i linje med hur förvaltningen arbetar idag då man samverkar med Göteborg och Malmö i tillståndsfrågor utifrån alkohollagen. Förvaltningen förutsätter att avgiftssättningen utformas så att kommunerna har möjlighet att få ersättning för sina kostnader enligt självkostnadsprincipen i kommunallagen.

Bilagor

Sammanfattning av Tillsynsutredningens slutbetänkande Tillsyn – Förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn (SOU 2004: 100)

Författningsförslag från Tillsynsutredningens slutbetänkande Tillsyn – Förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn (SOU 2004: 100)